

SKABELON TIL PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

Dagtilbud i Nordfyns Kommune

Indledning	3
Børnesyn	3
Det nordfynske pædagogiske grundlag	6
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg	7
Børnefællesskaber	8
Læringsforståelse	9
Læringsmiljø	10
Forældresamarbejde	11
Børn i udsatte positioner.....	12
Sammenhænge	13
Det åbne dagtilbud	
Inddragelse af lokalsamfundet.....	14

De pædagogiske læreplaner	16
Organisering	16
Systematik	16
Program for læringsledelse	17
Bilag: Hvad siger Dagtilbudsloven?.....	18
De 6 pædagogiske læreplanstemaer	19
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.22	
Bilag: Nordfyns Kommunes	
Børne og Ungepolitik.....	23
Vision for Børn og Unge på Nordfyn:	23
Pejlemærker.....	24
Bilag: De nordfynske værdier	25
Bilag: Reference til forskningslitteratur.....	26

I Nordfyns kommune er det besluttet, at alle dagtilbud skal arbejde ud fra en fælles skabelon for de pædagogiske læreplaner. Der arbejdes med fælles overordnede mål indenfor de seks læreplanstemaer. Baggrunden for beslutningen er, at der ønskes en fælles forståelse og tilgang til arbejdet med de pædagogiske læreplaner, hvor der anvendes evidensbaserede metoder, og det pædagogiske grundlag kendetegnes ved: "Det ved vi om?" Hvor nyeste viden anvendes til at kvalificere praksis i arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Den pædagogiske læreplan tager afsæt i et bredt læringsbegreb, og skal understøtte personale og ledelse i at skabe gode læringsmiljøer for og sammen med børnene. Det er hensigten, at legen og en legende tilgang til læring, barnets interesser, undring og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læringsprocesser, som barnet indgår i.

Den fælles kommunale skabelon for de pædagogiske læreplaner skal danne ramme for det videre arbejde med læreplanerne i distrikterne, hvor læringsmål for de enkelte børn fastsættes lokalt ud fra en

datainformeret tilgang.

Den pædagogiske læreplan skal først og fremmest være et arbejdsredskab til at sikre og kvalificere praksis, men skal også medvirke til at understøtte evaluering af børnegruppens og det enkelte barns læring og udvikling.

Derudover skal den pædagogiske læreplan understøtte og hjælpe pædagogisk personale til at holde fokus på kerneopgaven, at alle børn og unge udvikler sig og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.

Kerneopgaven – at alle børn og unge udvikler sig og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.

Gennem dialogen og samarbejdet skal der arbejdes ud fra et datainformeret grundlag.

Børnesyn

Det fælles børnesyn i Nordfyns Kommune er udarbejdet i samarbejde mellem dagtilbud og skoler, og skal ses som et dynamisk børnesyn, der understøtter den pædagogiske praksis.

”Det enkelte barn har meninger og tanker, der er betydningsfulde.

Barnet har potentiale til at tænke og lysten til at kommunikere med og forstå sin omverden.

Barnet er en selvstændig, medskabende og kompetent aktør i eget liv, der skal udvikle og udfolde sig i fællesskab med andre”.

FAKTA OM DAGTILBUDE

Distrikt: Søndersø

5 børnehuse:

Specialtilbuddet Tigerhuset
Børnehuset Mælkevejen
Børnehuset Nordmark

Børnehuset Skamby
Børnehuset Birkemose

Antal dagplejere: 21

Alle dagtilbud i Nordfyns kommune arbejder data og forskningsinformeret i professionelle læringsfællesskaber for at skabe bedst mulige betingelser for alle børns trivsel, læring og udvikling.

Nedenfor beskrives det nordfynske pædagogiske grundlag, bestående af en række fælles centrale elementer, som

er kendetegnende for den forståelse og tilgang, der skal arbejdes med i forhold til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i kommunen.

Dagtilbuddet skal forholde sig til elementerne og beskrive, hvordan der arbejdes med disse i den pædagogiske praksis.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelsesbegrebet indgår som et væsentligt element i barnets udvikling. Dannelse er, at kunne begå sig med andre og mestre eget liv. Fælles historie, værdier, traditioner og vaner bliver en rettesnor for barnet til at kunne orientere sig og handle på en hensynsfuld og kritisk demokratisk måde.

Den pædagogiske praksis i dagtilbuddene skal understøtte udviklingen mod at blive kompetent aktør i eget liv. Det pædagogiske

personale i dagtilbud skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og deltagelse i demokratiske sammenhænge.

Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

Leg

Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Gennem legen fremmes barnets nysgerrighed, fantasi, sprog, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Mange børn leger helt af sig selv, mens andre har brug for

støtte og guidning for, at legen udvikler sig positivt. En anerkendelse af legens betydning samt en forståelse af, at det er den voksne, som kan bidrage til udvikling af legefællesskaberne, er vigtigt at medtænke i praksis.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter legen i jeres praksis:

Legen er identitetsskabende for barnet.

Målet er: Barnet bruger sin fantasi og afprøver egne kompetencer i sociale samspil og forskellige kontekster. Barnet øver sig og undersøger hvordan det er at være menneske. På den måde skaber barnet sin egen identitet og dannelse.

Medarbejderne er: Medarbejderne understøtter legen ved at være legeambassadører. Medarbejderen er bevidst om egen rolle i barnets leg og udfoldelser. Medarbejderne er inspirerende og motiverende voksne. Der tages udgangspunkt i barnets interesser og initiativ.

Praksisfortællinger:

0-2 år: Se bilag 1

3-6 år: Se bilag 2

Børnefællesskaber

I dagtilbud indgår børn i et socialt fællesskab med andre børn og voksne. De børn og voksne, der er til stede i dagtilbuddet, er sammen om at skabe det sociale rum, hvorigennem det enkelte barn lærer og udvikler sig.

I dagtilbuddets hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og være aktivt deltagende. Det er det pædagogiske per-

sonales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Børnefællesskaberne skal skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur. Desuden skal børnefællesskaberne sikre, at alle børn oplever, at være en del af et større eller mindre fællesskab.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter børnefællesskabet i jeres praksis:

Alle børn skal have venner.

Målet:

- Barnet skal, uanset forudsætninger, opleve sig som en vigtig og respekteret del af fællesskabet.
- Barnet indgår i samspil på tværs af forskelligheder.
- Barnet skal indgå i relationer og fællesskaber hvor de føler sig set, hørt og forstået. Børnene skal glæde sig til at komme i børnehave.

Medarbejdere:

Sammen med børnene skaber vi sociale rum, som understøtter børnenes venskaber og udvikling af nye. Vi vil agere i forhold til børnenes indbyrdes kommunikation, og en god omgangstone, så drilleri minimeres. Vi vil anerkende det enkelte barns perspektiv i balancen imellem individ og fællesskab.

Praksisfortællinger:

0-2 år: Se bilag 3

3-6 år: se bilag 4

Læringsforståelse

Loven og bekendtgørelsen om en styrket pædagogisk læreplan giver udtryk for et bredt syn på læring, hvor det pædagogiske personales opgave er at støtte, lede og udfordre børns læring gennem leg. Børnene ses som medskabere af læring, de er undersøgende og aktive, og legen tillægges en central betydning for læring.

Læring kan beskrives som en proces, hvor børn tilegner sig viden, kunnen og færdigheder gennem de erfaringer, de gør sig ved at deltage og bidrage i samspil med andre børn og voksne. Læringsforløb tilrettelægges derfor med afsæt i børnenes nysgerrighed, optagethed og legens karakter.

Hvordan og hvilke handlinger ses læringsforståelsen i jeres praksis:

Læring sker i mødet imellem mennesker og i meningsfulde sammenhænge og aktiviteter.

Målet: Barnet tilegner sig ny viden og kompetencer både individuelt og i fællesskabet, i det spontane og det tilrettelagte.

Medarbejderne: Får øje på barnets læringspotentiale, de reflekterer vurderer og handler ud fra, hvordan de bedst kan understøtte barnets læring.

Praksisfortællinger:

0-2 år: Se bilag 5

3-6 år: se bilag 6

Læringsmiljø

Læringsmiljøer af høj kvalitet i dagtilbud bygger på et samspil af flere faktorer. Struktur og proceskvaliteten har betydning for kvaliteten af læringsmiljøet, og dermed for børnenes mulighed for at lære, trives og udvikle sig.

Det fysiske børnemiljø drejer sig om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende, og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Herunder forhold vedrørende ergonomi, plads, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys og øvrige sikkerhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne, herunder at børnene føler sig som en del af et

fællesskab. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber, venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det om, hvordan omgivelser, indretning, atmosfære og udsmykning af bygninger, rum og legesteder kan indvirke på børns fantasi, udvikling, oplevelser, handlinger og lyst til at udfolde sig.

Hvordan og med hvilke handlinger kommer læringsmiljø af høj kvalitet til udtryk i jeres praksis:

Børn udvikler sig i inspirerende læringsmiljøer.

Mål: Barnet får mulighed for at styrke sin nysgerrighed i et trygt, stimulerende og inspirerende miljø, hvor barnet kan gå på opdagelse på egen hånd eller sammen med andre.

Medarbejderne skaber attraktive læringsmiljøer som understøtter børns fantasi og kreativitet. Det er voksne som er inspirerende og som kan følge barnets ideer. Voksne som børnene finder "attraktive".

Praksisfortællinger:

0-2 år: Se bilag 7

3-6 år: se bilag 8

Forældresamarbejde:

Forældre har det primære ansvar for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor skal forældre inddrages og involveres og have indflydelse på dagtilbuddets arbejde og medvirke til at sætte rammen for forældresamarbejdet. Det pædagogiske personale og ledelsen har ansvar for at inddrage forældrene i et samarbejde omkring børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse, ligesom dagtilbud og forældre samarbejder om at fremme et inkluderende børnefællesskab, der støtter børnenes venskaber.

Hvordan og hvilke handlinger kendetegner det gode forældresamarbejde i jeres praksis:

Forældresamarbejdet sker i relationen

Målet:

Forældresamarbejdet bygges på en tillidsfuld relation imellem forældre og personale, hvor der skabes sammenhæng imellem barnets livsverdener.

Medarbejdere: Er åbne og imødekommende og respekterer forældrenes livsverden. Medarbejderen har til opgave at skabe den gode dialog.

Praksisfortællinger:

0-2 år: Se bilag 9

3-6 år: se bilag 10

Børn i udsatte positioner

Alle børn skal have mulighed for at lære så meget som de kan i betydningsfulde fællesskaber.

Undersøgelser viser, at gode læringsmiljøer er af stor betydning for alle børn – og særligt børn i udsatte positioner.

Det pædagogiske personale og ledelsen i dagtilbud har, sammen med andre fagprofessionelle, et ansvar for at identificere og støtte børn med

forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet.

Børn i udsatte positioner lærer og udvikler sig i et fagligt kompetent læringsmiljø og i mødet med velfunderet pædagogisk faglighed. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter børn i udsatte positioner i jeres praksis?:

Vi skal ændre os så der er plads til dig.

Målet:

- Børnene skal have en oplevelse af at føle sig set hørt og forstået, uanset deres forudsætninger.
- Børnene skal opleve sig som unikke og som en vigtig del af fællesskabet.
- Børnene skal opleve følelsen af kunne mestre og at få succes.

Medarbejderne:

- Vi vil møde børnene med positive forventninger og motivere deres lyst til udfordringer.
- Vi vil skabe overskuelighed og forudsigelighed.
- Vi vil nysgerrige på, hvad der ligger bag barnets adfærd anerkende følelser og støtte dets selvregulering.

Praksisfortællinger:

0-2 år: Se bilag 11

3-6 år: se bilag 12

Sammenhænge

Gennem barnets liv sker en del skift. Helt fra det lille barns første møde med dagtilbuddet og adskillelsen fra forældre, til skiftet fra vuggestue/dagpleje til børnehaven og senere skiftet til skolen. For alle skift gælder, at overgangene skal gøres naturlige og ses som en vigtig del af barnets evne til, at håndtere en foranderlig fremtid. I alle former for overgange skal barnets forberedelse til det nye ske trygt og nænsomt. Den tidlige erfaring med adskillelsen fra forældre kræver stor opmærksomhed fra de voksne omkring barnet, og har betydning for, hvor tryk en tilknytning barnet får til det nye. Sammenhængen fra én arena til en ny betyder et tæt samarbejde mellem hjem, sundhedspleje, dagtilbud og skole. Udover den røde tråd som skaber tryghed for børnene, bliver sammenhængen afgørende for, hvordan der på en naturlig måde, arbejdes videre med børnenes trivsel, udvikling, dannelse og læring.

I Nordfyns kommune starter alle kommende skolebørn i Før-SFO 1. marts forud for skolestart i august. Et år inden start i Før-SFO skal dagtilbud og skole samarbejde om at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til Før-SFO og 0. klasse.

De seks læreplanstemaer har tæt sammenhæng med de fælles mål, der arbejdes med i 0. klasse, og er derfor vigtige elementer i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem indhold i dagtilbud, Før-SFO og 0. klasse. Det er vigtigt at legen er kendetegnende for det læringsmiljø, der tilrettelægges mellem dagtilbud, Før-SFO og 0. klasse.

Hvordan og hvilke handlinger skaber sammenhæng i barnets overgange i jeres praksis:

Fra hjem til dagtilbud i dagtilbudsdistrikt Søndersø:

Når vi byder et barn velkommen i vores dagtilbud, siger vi også velkommen til barnets forældre. Uanset om barnet er 7 md eller 4 år lægger vi vægt på, at barn og forældre får en tryk start i tilbuddet. Der vil bliver afholdt en startsamtale, hvor forældrene præsenterer deres familie og barnet, har forventningsafstemning og dagplejer/pædagogen fortæller om vores arbejde med læreplaner, hverdagen og de praktiske ting, så som hvad der skal medbringes af tøj, sovedyr, sut mm.

Fra vuggestue/dagpleje til børnehave i dagtilbudsdistrikt Søndersø:

Ved indkøring af barnet er forældrene, som regel den ene, altid med de første dage i kortere eller længere tid, indtil barnet tryk ved den primære voksen og kan være i dagtilbuddet alene.

Op til barnets start er det muligt, at besøge stedet.

I tiden op til at barnet – og forældrene skal starte i børnehave, besøger dagplejer eller pædagogen børnehaven sammen med barnet, om muligt flere gange. Forældrene er også velkomne sammen med barnet.

I børnehaven laves der et startmøde, hvor forældre og dagplejer/vuggestuepædagog overleverer deres viden om barnet til børnehavepædagogen. Barnets start og indkøring i børnehaven aftales af forældrene og pædagogen. Processen foregår som fra ”hjem til dagtilbud.”

Fra børnehave til Før SFO/ 0. klasse i dagtilbudsdistrikt Søndersø:

Forud for start i førskole den 1. marts, besøger børnene skolen et par gange, hvor det kommende førskolepersonale har arrangeret dagene, så børnene kan lære skolens personale og inden- og udendørs arealer at kende.

Derud over benytter børnehaverne sig af legepladsen i hverdagen og forældrene kan bruge den udenfor skolens åbningstid. Børnehavens personale overleverer børnene til førskolens personale, så kontinuiteten fastholdes. Fra 1. marts til 1.juni medfølger personale fra dagtilbud til førskolen, hvor der er et tæt samarbejde omkring den gode overgang fra dagtilbud til skole.

Det åbne dagtilbud Inddragelse af lokalsamfundet

Formålet med det åbne dagtilbud er, at inddrage det omkringliggende samfund i dagtilbuddenes pædagogiske aktiviteter og bringe lokalområdets ressourcer i spil i forhold til børns trivsel, læring og udvikling.

Det åbne dagtilbud skal styrke børns kendskab til

det omkringliggende samfund og give mulighed for, at børn og deres forældre stifter bekendtskab med foreningslivet og de øvrige aktivitetstilbud som lokalmiljøet rummer.

Hvordan og hvilke handlinger inddrager lokalsamfundet i jeres praksis:

Børnene oplever et tættere tilhørsforhold til lokalsamfundet

Målet:

Barnet får viden og kendskab til nærmiljøet og dets muligheder.

Medarbejder:

Børnene får deltagelsesmuligheder, forståelse for og bevidsthed om de processer, der sker i vores lokalsamfundet.

Praksisfortællinger:

0-2 år: Se bilag 13

3-6 år: se bilag 14

De pædagogiske læreplaner er et pædagogisk redskab, som understøtter det pædagogiske personales og ledelsens arbejde med at skabe gode læringsmiljøer.

Der arbejdes inden for de pædagogiske læreplaners 6 temaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Der arbejdes ud fra fælles overordnede mål for læringsmiljøet inden for de 6 læreplanstemaer.

Organisering

I tilrettelæggelse af arbejdet med pædagogiske læreplaner skal der arbejdes evidensinformeret. Dette betyder at der fremadrettet, skal planlægges læringsmiljøer/læringsrum for en given gruppe af børn. Gruppestørrelsen afgøres lokalt ud fra, hvad der giver mening i den periode, hvor der arbejdes med Udvalgt læringstema.

Evidens viser, at gruppestørrelser på 4-6 børn giver størst læring. Arbejdet planlægges ud fra en SMTTE. Alle børn

skal være deltagende i en gruppe.

Systematik

Der er forskellige læringsrum gennem en dag, en uge, et år. Der opstår læringsrum i ethvert relationelt møde mellem barn-voksen og barn-barn. Systematisk arbejde med læringsmiljøer af høj kvalitet er udvalgte udsnit af disse læringsrum. Varigheden af det læringsrum som vælges, skal minimum udgøre 2 gange 30 min. pr. uge.

Hele dagen er et læringsrum, så opmærksomhed på, at læring finder sted i både de tilrettelagte/ planlagte aktiviteter men også i de daglige rutiner.

Der arbejdes med læreplanstemaerne i perioder a' 4 uger. Herefter afsættes 2 uger til evaluering og planlægning af nyt forløb.

Systematikken for arbejdet med pædagogiske læreplaner består af følgende elementer:

- Der arbejdes med strukturerede pædagogiske aktiviteter i små børnegrupper.
- Der arbejdes systematisk med evaluering af børns læring på baggrund af læringsmål, valgte læringsaktiviteter og indsamlet dokumentation.
- Der arbejdes systematisk med refleksion over egen praksis, herunder sammensætning af børnegrupper, valg af læringsmål og pædagogiske

aktiviteter

Arbejdet med pædagogiske læreplaner og Program for læringsledelse bidrager med forskellige vinkler til samme formål: Udvikling af dagtilbud af høj kvalitet.

Hensigten med Skabelon for arbejdet med pædagogiske læreplaner er, at sammentænke kravene i dagtilbudsloven vedrørende pædagogiske læreplaner og læringsledelse, således at disse bliver udmøntet i den daglige pædagogiske praksis med fokus på kerneopgaven: At skabe trygge udviklende læringsmiljøer af høj kvalitet for alle børn – uanset børnenes forudsætninger.

Fælles for arbejdet med pædagogiske læreplaner og læringsledelse er småbørnsdidaktikken, hvor det centrale er at planlægge det pædagogiske arbejde efter læringsmål. Med udgangspunkt i læringsmål skabes relevant pædagogisk aktivitet, der formodes at bringe barnet til læringsmålet, ligesom der etableres og identificeres tegn på børns læring. Børnenes læring skal evalueres ud fra deltagelse i processen.

I læringsledelse skal der arbejdes data og forskningsinformeret. Der tages udgangspunkt i

dagtilbuddets data, og dette indarbejdes i analyse og indholdsdelen i småbørnsdidaktikken (se "Metoder og Værktøjer til arbejdet med pædagogiske læreplaner").

Det betyder, at det pædagogiske personale i dagtilbud skal arbejde med:

- At styrke og udvikle kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre læringsmålstyret pædagogisk praksis
- At styrke og professionalisere samarbejdet om børnenes læring og trivsel gennem PLF
- At anvende viden fra forskning om, hvad der virker bedst i forhold til en given indsats og gøre brug af data til synliggørelse af børnenes læring og trivsel
- At styrke og udvikle metoder til at omsætte viden fra forskning til pædagogiske handlinger i hverdagens pædagogiske praksis

Dette arbejde bliver indlejret i arbejdet med pædagogiske læreplaner, som beskrives i SMTTE og udmøntes i den pædagogiske praksis.

§7. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Der udarbejdes læreplaner for børn i aldersgruppen 0-2 år og aldersgruppen fra 3 år og frem til skolestart. Der skal tages højde for børnegruppens sam- mensætning, og den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og børns medinddragelse.

De 6 pædagogiske læreplanstemaer Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges indenfor og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer. Hvert tema har 2 overordnede pædagogiske mål rettet mod børn i alderen 0-5 år.

- **Alsidig personlig udvikling**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs at bl.a. alder, køn, social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pæda-

gogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

- **Social udvikling**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- **Kommunikation og sprog**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

- **Krop, sanser og bevægelse**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

- **Natur, udeliv og science**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Det pædagogiske læringsmål skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder begyndende matematisk opmærksomhed.

- **Kultur, æstetik og fællesskab**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I læreplanen indgår endvidere krav om dokumentation og evaluering af det pædagogiske arbejde, for herigennem at sikre effekten af den

pædagogik, der praktiseres i dagtilbuddet. Læringsmiljøet, herunder det fysiske, psykiske og æstetiske miljø spiller en væsentlig rolle for barnets trivsel og læring. Derfor stilles også krav om at forholde sig til og beskrive børnenes læringsmiljø.

Det er et krav, at børnemiljøet bliver vurderet i et børneperspektiv. Det vil sige, at børns synspunkter under hensynstagende til deres alder og modenhed skal indgå, når børnemiljøet vurderes.

- **Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø**

Det fysiske børnemiljø drejer sig om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende, og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt for- svarlige. Det handler blandt andet om ergonomi, pladsforhold, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys og sikkerhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne. Det handler blandt andet om konstruktiv grup- pedynamik uden eksklusion fra fællesskabet. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber,

venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det blandt andet om, hvordan omgivelser, indretning, atmo- sfære og udsmykning af bygninger, rum og lege- steder kan indvirke på børns fantasi, udvikling, op- levelser, handlinger og lyst til at udfolde sig.

Med afsæt i Nordfyns Kommunes overordnede vision 2021 "Vi skaber fremtidens Nordfyn sammen", har Nordfyns Kommunes børne- og unge politik fokus på det gode og det aktive børne- og ungeliv, hvor børnene oplever at kunne selv.

Det sker ved, at børnene bliver kloge på eget liv, bliver så selvhjulpne som muligt, når den rette hjælp gives og ved at de bliver aktive medspillere i den offentlige indsats.

Det gode og aktive børne- og ungeliv er karakteriseret ved, at børnene trives, lærer, føler sig inkluderet og er sunde. Derfor har dagtilbuddene, som er en del af det nordfynske kommunale fæl-

lesskab, en opgave i at skabe trivsel, læring, inklusion og sundhed for alle børn.

Vision for Børn og Unge på Nordfyn:

På Nordfyn vil vi det gode og aktive børne- og ungeliv ved et kursskifte fra "synd for" til "kan selv". Vi ønsker at børn, unge og deres familier er:

- Klog på eget liv
- Så selvhjulpne som muligt, når den rette hjælp gives
- Aktiv medspiller i den offentlige indsats

Pejlemærker

Trivsel:

- Børn og unge skal i leg og hverdag opleve overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet.
- Børn og unge skal udvikle sig til selvstændige individer, i trygge og stimulerende omgivelser.
- Forældrene er de primære personer i barnets liv, og et godt børneliv fordrer et tæt samarbejde mellem barnets forældre og de professionelle omsorgspersoner.

Læring:

- Børn og unges lyst og evne til at lære skal vi dyrke.
- Børn og unge skal tilegne sig færdigheder og kundskaber med aktiv involvering, indflydelse og medansvar.
- Forældre og professionelle voksne skal hjælpe børn og unge til at mestre overgange, som de oplever eksempelvis fra dagtilbud til skole, fra skole til ungdomsuddannelse, via et tæt og forpligtende samarbejde.
- Børn og unge skal være aktivt livsduelige og være en del af fællesskabet.

Inklusion:

- Børn og unge skal opleve sig ligeværdige og respekterede i forpligtigende fællesskaber og have mulighed for at udvikle sig optimalt såvel fagligt som socialt.
- Børn og unge skal engageres, blive klogere på sig selv og omverdenen i et tæt samspil med forældre, pædagoger, lærere og andre voksne i et inkluderende fællesskab med plads til forskelligheder.

Sundhed:

- Børn og unge skal have mulighed for at deltage i fritids- og foreningslivet på lige vilkår.
- Børn og unge skal have fysisk udfoldelse i dagtilbud, skole og fritidslivet.
- Børn og unge skal have en god og sund kost, fordi det er en forudsætning for de samlede udviklings- og læringsmuligheder.

I Nordfyns Kommune arbejder vi ud fra 4 værdier. Værdier fjerner som pejlemærker på, hvorledes vi skal omgås hinanden som kolleger, og hvordan vi gerne vil kendetegnes af borgerne.

Ordentlighed

Vi behandler hinanden med respekt og værdighed, og tager hensyn til individuelle og kulturelle forskelle.

Troværdighed

Vi er ærlige og optræder etisk korrekt – såvel over for hinanden som over for borgere. Vi skaber godt samarbejde med borgere, kolleger og samarbejdspartnere.

Åbenhed

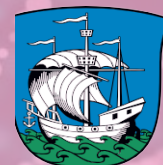
Vi taler og lytter åbent til hinanden, uden hensyn til niveau eller stilling.

Vi behandler hinanden og borgerne med respekt for forskellighed.

Synlighed

Vi tænker og arbejder for helheden. Vi arbejder proaktivt og forsøger at finde "den bedste måde". Nyttænkninng og fornyelse holder os levende og i vækst.

Efterlevelse af værdierne er med til at sikre tillid og tro på, at der arbejdes professionelt omkring dagtilbuddenes kerneopgave.

nordfyns
kommune

ØSTERGADE 23
5400 BOGENSE
WWW.NORDFYNSKOMMUNE.DK